

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 „	Egyes szám ára	20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZADORY KAROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadónálhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Örvendentes eredmény.

A népszámlálás országsszerte befejeztetett. Több város és község népmozgalmi adatai ismeretvé, a szaporulat mindenütt konstátálva van, de oly örvendentes eredményt mint a Zsilvölgyben, alig, vagy csak keveset fog a statisztika feltüntetni.

E helyen a Zsilvölgy központja: Petrozsény népesedésével kívánunk foglalkozni, midőn az összesítés eredményét ismertetjük a következőkben:

Petrozsény lakossága 7896 lélek, a szaporodás 10 év alatt 3783 lélek. Tehát kétszerannyi mint egy évtized előtt volt. Igaz, hogy a tíz év előtti népszámláláskor Petrozsénynek a Maleántúli része Livazényhez tartozott s csak a községi szervezés folytán csatoltatott Petrozsényhez, de ha az alapon a szaporulat felét leütjük, (bár ennyit nem lehet) még akkor is 59—60% a szaporulat.

Ily nagy arányú néphullámzás, a természetes, normalis fejlődés útján elő nem állhat. Különben is a tapasztalat igazolja, hogy monthatni naponként költöznek ide és itt letelepülnek az ország sőt a Kontinens minden részéből számosan de részben el is költöznek.

Mi vonz ide annyi idegent s mi biztosítja ezek megélhetését; tudva van. A nagy iparvállalatok ezer és ezer munkáskezet foglalkoztatnak és így megbecsülhetlen közgazdasági értéket képeznek a faipar- és szénbányavállalatoknál dolgozó emberek. Ezért örvendentes a lakosság szaporodása itt, a hol munkát kap és megélhet mindenki, a ki akar és tud dolgozni.

Három évtized hullámzása után innen-onnan átesett már Petrozsény a település és fejlődés evoluzionális mozgásán s a normalis fejlődés fázisai nem fognak — remélhetőleg — ily meglepő népesedési eredményt feltüntetni, de bizvást feltehetjük, hogy újabb tíz év után a lakosság jelentékeny szaporodása mellett a normalis fejlődést fogja majd az összeírás megállapítani.

Egyéb közérdekű statisztikai adatokról legközelebb adhatunk ismertetést, azt azonban már ezúttal is jelezhetjük, hogy a magyar elem numerikus fölényét is megállapította itt a népszámlálás.

Nagy értékű munkát készít Dombora L. jegyző a népszámlálás adataiból, melyszerint pontosan ki lesz tüntetve az itteni lakosok neve, kora, foglalkozása, születéshelye, vallása, nemzetisége, nyelvismerete stb.

Egyelőre tehát a fenti örvendentes eredményt ismertetjük.

Érdekes összehasonlítási adatul szolgál a 10 év előtti összeírás eredménye, mely a „Hunyad” 1891 évi 3-ik számában megjelent ezen tudósításból tűnik ki:

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Szíveskedjek becses lapjában a petrozsényi körjzőséghez tartozó községekben eszközölt népszámlálás lefolyása és eredményének kimutatására tért engedni.

Petrozsény községre nézve számláló ügynökök: Héjas József, Vigh Nándor és Pelger Mihály, Livazény község részére: Dombora László, Kósa Mihály és Sándor György voltak kinevezve és minden esetre kezdetben, ezektől várható volt, hogy két kis község népszámlálását a törvényes határ időn belül el végezzék. Közeledett a határidő lejártá és még mindég nem kész munkájával sem az egyik sem a másik. Aggódva gondoltak némelyek, a kiket különösen érdekelt mindkét

község ez időszertinti népesedése, hogy milehet a késedelemnek oka. Némelyek a községek nagymérvű kiterjedése, az épületeknek szétszórát fekvésével gondolták indokoltnak a késedelmet, de ezt sem tarthatták egészen helyesnek, mert hát a telepeken az épületek egészen rendszeresen egymasmellé vannak építve s az ezekben működött ügynökök sem voltak készen f., hó 10. előtt, habár a népszámlálás január hó 2-től megskatítás nélkül folytatott.

Hát mi is volt tulajdonképen a késedelemnek oka? Ezt mindenkinek joga van megkérdezni. Ezen kérdésre a válasz az, hogy Héjas József 330 gyűjtőiben 1725, Vigh Nándor 119 gyűjtőiben 1175 és Pelger Mihály 77 gyűjtőiben 883 lelket számláltak, Dombora László 367 gyűjtőiben 1966, Kósa Mihály 90 gyűjtőiben 1050 és Sándor György 59 gyűjtőiben 849 lelket számláltak.

A mint, az ügynökök a gyűjtő ivatek a számláló lapokkal a községi előjáróshoz beadták, elkészített a statisztikai kimutatás egész alapossággal. A statisztikai kimutatás a következőket tartalmazza:

Petrozsény, községben van férfi családfő 783, férfi családtag 964 és egyéb ugyan ezen nemből 239, tehát férfi, összesen 1986; nő családfő 26, családtag 1616 és egyéb 155, összesen 1797. Az összes népesedése Petrozsénynek ezek szerint, 3783 lélek. Ezen népesedés vallás szerint: róm. kat. 1484, gör. kat. 190 gör. kel. 1474, ev. ref. 124, ág. luth. 297, izr. 209 és unitárius 5. Nyelvszerint: magyar 1258, német 709, román 1630, cseh 118, olasz 1 és francia 1. orosz 1.

Livazény községben férfi családfő 783, férfi családtag 1036 és egyéb 179; tehát férfi összesen 1998; női családfő 60, családtag 1774 és egyéb 36 összesen: 1895. Livazény összes lélekszáma tesz 3863-at., Vallás szerint: rom. kat. 1266; gör. kat. 306, gör. kel. 2115, reform. 96, ágost. luth. 54, izr. 8, unitárius 18. Nyelvszerint: magyar 1109, német 260, román 2415, cseh 4 és olasz 75.

A népesedési forgalma ezen két községnek az

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A mentő.

II.

— Ime, dr. Halmos Sándor tanár ur, a mi mentőnk — mutaták be másnap a belépőt atyjúnak a leányok.

— Uram, örökre lekötözöttjének érzem magamat.

Halmos tanár közbeszólt, nem folytathatta a báró tovább.

— Beszéljünk egyébről báró ur.

A két leány, Vilma és Katalin gyönyörrel legelték szemeket a szép fiatal emberen, kinek jelenléte örömmel töltötte el szívüket.

A tanár helyet foglalva a számára mutatott széken, tudományos dolgokról kezdtek a báróval beszélni. Először a phisika, aztán a philosophia majd a poezis képezte a beszéd tárgyát, melyben a nők is élénken vettek részt s a tanár bámulva észlelte a két leány magas műveltségét s tudományokbani jártasságát. Különösen feltűnt neki az a szeretet, melylyel a poezis iránt viseltetnek s minő játszi könnyűséggel idézik a klasszikus ó-kor íróit, költőit, s észlelni vélte mennyire szeretik Horatius odáit.

Beszéd közben sokszor Vilmán feledte tekintetét s kimondhatatlan gyönyör érzete fogta el, midőn látta, hogy a leányok csillogó szemei ő rajta függenek és szinte fáj, ha olykor-olykor valamelyik földre fordította arcát.

Keblét édes melegség járta át s a rajta pihenő tekintetek gyöngye pirt kergettek arcába, mi a férfias arcot szebbé varázsolta.

Egy óráig tartott látogatása s előkelő finom modorával az egész családot meghódította.

— Legyen mindennap vendégünk, tanár ur — mondta távozásakor a báró kezeit megszorítva.

A báróné egy mosolylyal ajándékozta a tanár.

Vilma mélyen szemébe nézett, gyöngéden megszorította a tanár kezét és halkán susogta:

— Megtartom magamnak

Halmos tanár kabultán távozott. Gondolkozni látzott Vilma szavai felett.

Mit jelentenek azok a szavak, melyeket én használtam egyszer előtte — az ő ajkáról. Gunyt üzne belőlem?

Nem, nem! hisz oly perzselő oly sokat mondó tekintettel nézett szemembe, aztán az a gyenge kis kéz szorítása, mit jelenthetett? — töprengett a tanár.

— De hátha . . . Nem, nem! hisz a kékvérték nagyon sokat adnak a rangra! . . . folytatá magánbeszédét.

Találgatta a viselkedés okát, de nem találta ki.

Lakására érve, a gyűjtemények közé ment és vizsgálta, nézte azt hosszasan, míg azon vette magát észre, hogy ott áll a zsebkendőt magába foglaló kis szekrény előtt. Ugy érezte, mintha nem tudná a régi nyugalmát itten megőrizni, mintha nem is szeretné ugy gyűjteményét, mint még tegnap hitte. Mintha lényéből valami hiányzanék s egész szeretetét lelkének kiöntötte, otthagya volna a kastélyban.

— Ó, miért is nem mondhatom megcsérélve neki

azt a szót egy másikkal: megtartanáak magamnak.

Aztán hirtelen elfordult s óvatosan nézett körül, mintha félt volna, hogy valaki meghallja, gondolatát kitalálja.

— Nem, hisz én nem tudok szeretni, csak ez is olyan szalmaláng, mi felloban és kialszik, mielőtt még gyujthatna, kiáltott fel. — Aztán a rangkülömbőség, no meg viszonsszeretet Ejh! örültség! . . . örültség az egész!

Fogta kalapját és elhagyta lakását.

Vilma és Katalin bárónők lélekvilágában valami változás történt. Nem tudták már egymást többé ugy szeretni. Titkolódtak, irigykedtek, sőt a vetélkedés egy neme is megnyilatkozott náluk. Egyik csinosabb, szebb akart lenni, mint a másik. Nem mentek együtt a kertbe, hanem magányosan sétáltak s ha véletlenül találkoztak, bosszus tekintettel mérték egymást végig.

Majd szerfölött gyöngéden viselkedtek egymással szemben, karongfogva jártak be a kertet, de már nem szaladgáltak, nem volt már meg többé az a pajkos jókedv, nem esengett a kert jóízű kacajától. A pajzán gyerek-leányok komoly, melancholikus nagy leányok lettek egyszerre, maguk sem tudták változásuk okát. Ha néha a tanárra terelődött a beszéd fonala, hirtelen mintegy megjíedve egymástól, hallgattak el, s fűrkészve nézték egymás arcát, aztán elváltak s napokig kerültek egymást.

A két leány ismét bekésen sétált együtt a kertben, midőn hátuk mögött léptek zaja hallatszott, mire kíváncsian fordultak meg s a kellemes meglepetés felkiáltásával fogadták:

— Ah tanár ur! Szép öntől, hogy meglátogat

utolsó tíz évben még pedig Petrosényben szaporodás 877 Livazényben 1014 összesen 1891 lelket tesz a szaporodás. Népesebb Livazény Petrosénynél 80 lélekkel, stb.

Adozó polgárok figyelmébe.

A törvényrendekezése alapján az adó előírással foglalkozó hatóság a polgárokat figyelmezteti kötelesegeik teljesítésére. E figyelmeztető felhívásokból az adozó polgárok zömét érdekli első sorban a föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamatteher bevallása.

Általános jövedelmi pótdadó fejében fizetendő:

a) a földbirtokra, a házbér alá eső házbirtokra, a folyó évre kivetett állami egyenes adónak és földtehermentesítési járuléknak 30 százaléka;

b) a házosztályadó alá eső házbirtokra a folyó évre kivetett állami egyenesadónak és földtehermentesítési járuléknak 40 százaléka;

c) végül az ideiglenes adómentesség kedvezményében részesített föld és házbirtoknál 20 százalék azon összeg után, mely az illető föld vagy házbirtokra állami adó és földtehermentesítési járuléktól ezímen a folyó évre kivetett volna, ha a föld- vagy házbirtok adómentes nem lett volna.

A kölcsönrel terhelt ház- és földtulajdonosoknak az a kedvezmény adatott, hogy:

a) a föld- és házbirtoknak általános jövedelmi pótdadójából levonandó az illető tulajdonost bekebelezés által is terhelt kölcsön után az adóévet megelőző év végéig tényleg le nem rovott tökémaradék egy évi kamatainak 10. százaléka, feltéve, hogy a tőkével kamatok is vannak bekebelezve;

b) hitelüzlettel foglalkozók a pénzintézettől felvett és bizonyos évek alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatának változatlanul a törlesztési idő egész tartamára vétetik meg azon összeg, mely a kötvényben megállapított kamatláb szerint a kölcsönvett tőke után egy évre esik; ha a kölcsön törlesztése nem az év első napján, hanem évközben veszi kezdetét, a törlesztési idő első és utolsó évében az évi kamatnak csak aránylagos része vehető számításba az adóköteles jövedelem megállapításánál.

A vallomás az 1901 évi január 1-31-ike közötti időben adandó be a községi adóhivatálnál.

A benyújtott vallomásokról elismervény adatik, mely a vallomás kellő időben történt benyújtásának igazolására szolgál.

A negyedik osztályu kereseti adó.

Az 1901 évi január havában az állandó fizetést, nyug-, kegy-, vagy tiszteletdíjat húzó állami, törvényhatósági, alapítványi községi, egyházi, társulati és magán-tisztek, tisztviselők, hivatalnokok, közegek, nyug-, avagy kegydíjat húzó özvegyek, állandó alkalmazásban levő

üzletvezetők, felügyelők, kezelők, könyvvivők, pénztárnokok s általában a 80 koronánál több havidíjat húzó segédek, segédmunkások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók, művészek, hivatal-szolgák stb. a keresetadó negyedik osztálya alá tartozó keresményüket — az alább említendő kivételével — a részükre ingyen kiszolgáltatandó vallomási iven bevallani tartoznak, azonkívül a vállalatok és intézetek igazgatósága, előjárósága, pénztár, vagy üzlettulajdonos, akitől vagy amelytől az adóköteles fizetést húzza, szintén kötelezhető arra, hogy nála, illetve üzletében állandó fizetés mellett alkalmazott egyének név- és fizetésjegyzékét az adókövető hatóságnak nyújtsa be.

A IV. osztályu keresetadó alá tartozó járandóságnak, az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékából történt valótlán bementés vagy be nem vallása jövedéki kihágást képez, melynek bírsága 1—8 szor annyi, mint az az összeg, melylyel az államkincstár megkárosított. Károsszégnek vétetik az az összeg, melyet a közadók kivetésére illetékes közegek jogérvényesen megállapítottak.

A nyilvános számolásra kötelezett vállalatok és egyetek tisztviselői vallomást nem adnak, ezeknek illetményeit az illető vállalatok és egyetek kötelesek bevallani, a kivetett keresetadót tőlük beszédni és az adópénztárba évnegyedenként beszolgáltatni.

A III. osztályu keresetadó.

Mindazon új üzlet, vállalat, vagy egyéb haszonhajtó foglalkozással bírók, kik az 1899. évben eszközölt három évi általános adókövetés alkalmával, vagy pedig a múlt 1900. évben III. oszt. kereseti adóval még meg nem rovatnak, kötelesek 1901 évi január hóban üzletük, vállalatuk, vagy más haszonhajtó foglalkozásuk után, az annak megkezdésétől számítandó, illetőleg fennállása idejére eső kereseti vagy üzleti tiszta nyeresémet bevallani.

A tőkekamat- és járadékadó.

Az 1901. évi január hóban a tőkekamat- és járadékadó alá eső jövedelmeket az azokat élvező egyén vagy erkölcsi személy bevallani köteles. A bevallások a községi adóhivatálnál nyerendő nyomtatványokon, ugyanott teljesítendő.

A tőkekamat- és járadékadó az adóévet megelőző évben élvezett kamat és járadékjövdelem után levén kivetendő, az 1901. évi adóztatás alá az 1900. évben élvezett kamatjádék jövdelem vallandó be.

A tőkekamat- és járadékadó az adóköteles fél állandó tárolkodási helyén vettetik ki.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Lupény 1901. január 18.

Tek. Szerkesztő Ur!

Megejtetett a népszámlálás Lupényben is. A népesség rohamos szaporodásának öröndetes bizonyítékát konstatalta az összeírás, melyszerint Lupény lakossainak száma hateret meghaladja.

A tíz év előtti népszámláláskor volt a hivatalos helységnévtár adatai szerint Lupénynek 865 lakosa.

Az összehasonlítás érdekes világot vet a népmozgalmi viszonyokra s különösen arra, hogy ezen bánya-telepen nagy értékű közgazdasági erő van összpontosítva.

Lupény most van a fejlődés kezdetén s haladása oly rohamos, hogy vetekezik Petrosényével, sőt az időt és körülményeket figyelembe véve ezt is felülmulja. Természetesen, ez nem a rendszeres és szokott fejlődés folyamánya Konszolidált viszonyok biztosításának alapja immár le van téve s a természetes fejlődés útján haladunk azon irányban, mely messze menő közgazdasági és kulturális érdekek kielégítéséhez vezet. Hálás elismeréssel kell adoznunk a Felső Zsilvölgyi Közsébbányá Részv. Társ. igazgatóságának, vezetőségének azon körültekintő humánus eljárásáért, melyszerint a vállalat érdekkörén felülemelkedve a közművelődési és társadalmi tekinteteket szem elől nem téveszti s azok követelményének kielégítéséről messzemenő áldozatok árán is gondoskodik.

Biztos kilátásunk van arról, hogy ha a jövő tíz év népszámlálási adatai nem is tüntetnek fel a mostanihoz hasonló létszám szaporulatot, de szilárd alapon nyugvó s a belterjes fejlődés garanciával bíró eleterős, szervezett községi szolgáland itt a nemzeti eszme és kulturális fejlődés védő bástyájánál.

Ezt a következtetést vonjuk le a befejezett népszámlálás öröndetes eredményéből. Ily biztató reményekkel nézünk a legközelebbi népszámlálás elé.

A közel jövő nagy feladatok teljesítését teszi a hivatott tényezők hazaifas köteletségévé. Lupénynek van jelene: „Nem volt, hanem lesz.”

Ma még nagyon sok jelenségével találkozunk a kezdetlegességgel, de ezt nem szabad az intéző faktorok mulasztásának, vagy hibájának felróni. A kezdet nehézségei sok akadályt gördítenek a fejlődés folyamata elé, mindazonáltal fel kell hívunk a figyelmet egyes körülményekre:

Első sorban is nem térhetek ki annak említése elől, hogy közlekedési utaink s hídaink nem felelnek meg a forgalmi igényeknek s nem nyújtanak elegendő biztonságot. Hogy egyebet ne említsek, ott van a község közpoutján a Zsilhíd, melynek korlátai nincsenek

Azt hittük, elfeledett már, oly régen nem mutatkozott szolt a két leány csaknem egyszerre.

Aztán bizalmatlanul mérték egymást végig, mintegy kérde:

— Mi közöd neked ő hozzá? ...

Most nem váltak el. Nem a dacz; szemrehányás volt tekintetükben.

— Nem is olyan rég, hogy meglátogattam kegyeteket, csak egy hete — szolt a tanár.

— De Ön nagyon hiányzott nekünk, — mondá Vilma. Higye meg, aggódttam miatta, hatán beteg volna jegyzé meg Katalin.

— Ó, hölgyeim, nem érdemlem meg azt a nagy kegyet, melylyel elhalmoznak. De hát miért is nem jött tanár ur hozzánk? — ujítá meg a kérdést Vilma.

— Talán nem találja jól magát körünkben toldá meg a kérdést Katalin.

A tanár zavartan nézett maga elé, nem tudta mit mondjon, végre megtalálta a kérdésre egyedül helyes és igazságot mondó feleletet:

— Sőt ellenkezőleg, nagyon boldog vagyok ha körükben lehetek, de félek, hogy az a nagy boldogság megárt nekem.

— Hogyan, hát a boldogság is ártalmas? kiáltott fel a két leány.

— Némelykor igen, mert az megszokássá válik, s ha nélkülözni vagyunk azt kénytelenek, akkor életünk csak fájdalomssá válik. Hogy értsük azt szolt közbe Vilma. A tanár szenvedélyes tekintet lövelt Vilma bárónőre és felelt:

— Nagyon egyszerű a magyarázat. Például én a kegyetek körében nagyon boldognak érzem magamat.

de hozzá kell szoknom a boldogság feledéséhez is, melynem tarthat soká. És miért nem tarthat soká? — kérdék a leányok megragadva a tanár kezét és úgy vezették be a kerti lugasba.

Nem kérdezték őket, hogy illik-e az vagy sem. Valami titkos érzés parancsolt nekik, mely mindjobban hatalmába kerítette egész valójukat.

— Mert a nőnek, illetve leánynak hivatása egy férfit boldogítani, férjhez menni s akkor az én boldogságom is szétfoszlik, midőn kegyetek férjhez mennek, felelé érzelemtől remegő hangon Halmos tanár.

A két leány ránézett, érteni vélték őtet. A lány, remegő hang többet mondott a kellettől, szívőknek hurját megreszkettette valami titkos érzélem, aztán megkezdődött a kétségbeesett néma harez közöttük s villogó szemekkel mintegy mondták egymásnak:

— Te fülösleges vagy itten.

Katalin, az árva unokanővér megértette Vilma óhaját, belátta a küzdelem nehézségét és sóhajta távozott. Vilma felhasználta a kedvező alkalmat és csillogó szeméit ráemelve szolt:

— És ha én azt mondom, hogy boldogsága nem fog szétfoszlani, én közelemben fogok mindig maradni.

— Ó, az lehetetlen! — vágott közbe a tanár.

— Lehetetlen? Kérdé a leány.

És szemekben a lobogó tüzzel, arcán a szenvedély pirjával úgy nézett ki, mint a ringó habokból kikelő tündér leány. Odalépett a tanárhoz, átölelte nyakát, mélyen szemébe nézett ésbontóan csillogó szemével, forró, lázban égő ajkát odatapasztotta a tanár ajkára és egy hosszú csókot lehelt reá. Aztán lágyan susogta:

— Lehetséges, mert én akarom, mert szeretlek, mert megtartlak magamnak! ...

A tanár elbódolva a nagy boldogságtól, szótlanul ölelte keblére.

— Igen, igen! most nem a zsebkendőt, hanem téged tartlak meg magamnak.

Halmos tanár midőn távozott, halk hangon beszélt magához:

— Egyaránt kedves és szellemes mindkettő, egyforma szép és bájos. Szeretem mindkettőt, nem tudok különbséget tenni közöttük, nem tudom, hogy jobban melyiket szeretem! ...

— Mily boldog is az ember midőn szeret! ... Szébbnek találja az életet, illatosabbnak a virágokat és bájolóbbnak a madár dalokat! ... Lám, nemrég még csak a gyűjteményemet szerettem, a madárral, nem andalitott, a virágillat nem bódított, érintetlenül hagyták lelkemet ... És most! most minden másképp van, csupa szeretet, boldogság az élet és nem üres többé a világ! ...

Egy este fölkereste Vilma unokanővérét, ki mint-hogy észrevette nővérének a tanár iránti szerelmét, szobájába vonult s érzelmét, minthogy ő is szerette Halmos tanárt elfojteni igyekezett és tudományos művek olvasásába merült.

Nagyon meglepődött, midőn Vilma unokanővérét látta belépni szobájába.

— Te itt? Kérdé a belépőtől.

— Igen gyönni jöttem hozzád — felelte Vilma.

— Gyönni nekem? ... Én nem vagyok pap! ...

— Most én azzá teszek, mondá Vilma s leülve egy székre, beszélni kezdett:

s a napokban egy ember leesett róla a Zsilbe. Csak zúzódásokat szenvedett, de ha most a vízbe esnék valaki, a jégkéreg alásodná a sebes vízfolyás s menthetlenül ott lenné halálát. A hid kecskelábakra van tákolva s egy gyermek alatt is inog. Bizony jó volna, ha erre is gondolnának azok, akikhez tartozik, még pedig addig, a míg valami katasztrófa nem történik.

Sok tenni való van bizony a közérdekben, de azokról máskor.

R. L.

KÜLÖNFÉLÉK.

Köszönet nyilvánítás.

Hón imádott boldogult nőm, illetve gyermekünk megrendítő elhalálása alkalmával barátaink és ismerőseink részéről a szeretet és részvét oly meghatóan nyilvánult, hogy nem mulaszthatjuk el ez uton is nekik könyvező szemekkel, forró hálánkat és köszönetünket kifejezni.

Petrozsény, 1901. január 19.

Schreiner József,
Ehrenberg Rezső és neje.

— **Áthelyezés.** Dr. Szász Iván vajdahunyadi kir. járásbíró saját kérelmére Betlenbe helyeztetett át.

— **Esküvő.** F. hó 16-án tartotta esküvőjét Lázár Emil gyulafehérvári albiró Réthi Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő kedves szép leányával, Margittal.

— **Eljegyzés.** Kohn Lipót a „Petrozsény és Vidéke” szedője, eljegyezte Ehrenreich Adolf kedves és művelt leányát Johannát.

— **A petrozsényi pénzügyőri biztosság vezetőjévé** Benyó István p. ü. bizt. hely. nyugdíjaztatása folytán: Iszlai Pál zilahi biztos h. nevezetett ki, a kinek már újkörrel kellett volna itteni állását elfoglalnia, de sem az ő és családja, sem a hivatal részére Petrozsényben ez ideig lakást, helyiséget bérelni nem lehetett. Ez az oka, hogy a kinevezett p. ü. biztos ez ideig sem vehette át a hivatal vezetését s hogy felmerült a biztosság Vulkánba helyezésének kérdése, ahol — állítólag — volna megfelelő kincstári épület. A lakáshiány mizeriáival küzdünk itt Petrozsényben mindannyian, kiknek a sors házat s a bányatársulat lakást nem juttatott. Megjegyezzük, hogy a bányatársulat hónapokig üresen tartotta a p. ü. biztos hivatalhelyisége s lakásul szolgált s egészen alkalmasházat Benyó távozása után is, de mert annak igénybevételére nézve intézkedés, előzetes figyelmeztetések daczára sem tétetett; abba négy bányászaladót helyezett el. Ha valahol, itt a határszé-

len, — a hol a rendszeresen üzött csempészkedések már szinte megszokottá lettek, — a p. ü. biztosságra államérdekből fontos feladat teljesítése vár, így annál sajnálatosabb a fenforgó eset.

— **Közigazgatási bizottság ülés.** F. hó 10-én tartotta meg ez évben első ülését Hunyadvármegye közig. bizottsága a főispán elnökele, alatt. Az ülés megnyitása után megalakultak a közig. bizottság kebeléből alakítandó bizottságok. Fegyelmi választmányba: br. Jósika Lajos, Andersen László, Dáné Károly, Réthi Lajos; pottagut: Szilvássy Aladár és Lukács József. Az ipar tanácsba: Issekutz Pál és Herman Kálmán, pottagok: Bordeaux Pál és Szóts F. Lajos. választattak.

— **Sikos járdák.** A folyton tartó hidegben a járdákra gázolt hó jégkeménnyé szilárdul s hogy a járókelőkre nézve még veszélyesebb legyen a csuszkaló, gyermekek tükörsimává teszik. Többször hangoztatuk, hogy a háztulajdonosok igen helyesen eselekednének, ha a házuk utczafeleli homlokzata előtt eltakarítatnak a hó reteget s a járdát hamu, homok, vagy fűrészpórral behintenek. Máshol ez oly kötelessége minden háztulajdonosnak, melyet ha nem teljesít, megbüntetik.

— **Táncvigalom.** A petrozsényi ev. ref. egyház javára február hó 2-ikán rendezendő zártkörű táncvigalom meghívóinak szétküldése folyamatban van s a rendezőség felkéri mindazokat, kik tévedésből nem kapnának, de a meghíváshoz igényt tartanak, szíveskedjenek ezt Farkas Lajos egyh. gondnoknak tudomására hozni. A látogatott és minden tekintetben sikerültnek ígérkező bál a Wagner szálloda összes helyiségeiben tartatik. Személyjegy 2 kor., családjegy 4 kor. Kezdeté est 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A rendezőbizottság elnöke: Galaczi Buda Károly, alelnök Priváry Géza, titkár: Szóts Mihály, pénztárnok Weisz Samu, ellenőr: Pick Samu és Kósa Mihály, táncrendező Kohn Samu, rendezők: Bauer Izidor, Biró Albert, Buzás Vilmos, Dombora Lajos, Dombora László, Eder Ottó, Farkas Lajos, Fekete József, Gaál Zsigmond, Gerbert Ottó, Goldmann Henrik, Grosz Jenő, Györke Gusztáv, Györke Ferencz, ifj. Havas János, Hejas József, Henrick Viktor, Hermann Béla, Herman Izidor, Herz Henrik, Hobik Béla, Jakabfi Rezső, Joanovits János, Katona Sándor, Kohn Lajos, Kohn Sándor, Kohn Rezső, Klein Mór, Klein Henrik, Kozak Lajos, Krausz József, Marek Mór, Mrász János, Mannheim Farkas, Nemes János, Peck Mihály, Polgár Lajos, Rosenthal Mór, Rotter Antal, Rotter József, Saringer János dr. Sárossy József, Schäffer Mihály, Schwartz Adolf, Sebő Jenő, Speczinger Jenő, Sternad Albert, Sternberg Bertalan, Striegl F. József, Szasz Benedek, Thoroczky Dénes, Ungváry György, Vajda Gerő, Váradi Mihály, Varga Gusztáv, Varjassy István, Vigh Nándor, Weisz Rezső, Zádory Károly rendezők.

Ezen nagyszámú, 70 tagból álló rendezőségnek már egyszerű névsora is elegendő biztosítékot nyújt

arra, hogy ezen táncmulatság egyike lesz a legsikerültebbnek. A rendezőség előzetes intézkedéseivel mindent elkövet, hogy egy igazán élvezetes és kedélyes estét szerezzen a résztvevő közönségnek. Különösen kiterjed a figyelme a rendezőségnek arra, hogy legyen elegendő tánczos, úgy hogy e tekintetben előreláthatólag nem lesz panaszra ok.

— **Jótekonycélú tréfás zeneestély, táncmulatsággal összekötve.** Folyó évi február hó 19-én farsang végeztével, a Wagner szálloda nagytermében jótekonycélú, tréfás zeneestély lesz, táncmulatsággal összekötve. Bizonyosan még rá emlékeznek, a kik ezelőtt 13—16 évvel itt voltak, a dalárda által adott kedves és mulatságos, de egyszerűsággal jótekonycélú zene és tréfás farsangi mulatságokra a mik akkor tartattak és a kik nem is voltak itten hirből bizonyára ismerik azokat. Nem egyszer kérdezték: miért szüntek meg a dalárda és vele ezen igazán lélek emelő, mulatságos és tanulságos a kultúra egyik ágát fejlesztő zeneestélyek szép mulatságok. Erre felelni, most nem vagyunk képesek, de anynyi áll, hogy erről egy egész könyvet lehetne írni. De azonban, a mi nemvolt az megint lesz. Az ének gyakorlatok, november óta javában folynak, tréfásnál tréfásabb darabok, jóhírű zeneszerzőktől, zongora kísérettel mellett előadtnak. Várva várjuk ezen estélyt, de addig is még vissza térünk erre a mulatságra, most csak mint örömdetes hírt említiük.

— **Tornahelyiség hiányában** az áll. elemi iskola növendékei télen nem tornázhathatnak. Egy helyesen gondolkozó gondnoksági tag azon üdvös eszmét pendítette meg, hogy most a tornatanító felügyelete alatt vezetnén az iskolás gyermekek a jégpályára csoportokra osztva s a kinek nem áll módjában jesserezni, azoknak adatnék használatra korcsolya. A testi ügyesség elsajátítása és a gyermekek egészsége érdekében ezen praktikus eszmének megvalósítása nem szorul indokolásra. Mint tudjuk, már a jövő kedden délután az iskolás gyermekek a jégen fognak tornázni.

— **Felhívás.** Valami elvetemült, ellemetlen vadallat, egy közbeesülésnek örömdetes tisztességes nő nevének aláírásával élcelődő nyílt levelet intézett szerkesztőségünkhöz. Ha a megholtak emléke iránti általános kegyelet érzetét sértő levelirőben a becsületnek csak árnyéka is van, megfogja magát ismertetni s pimasz gyáva módra nem teszi lehetővé a megérdemelt megtorlást. Lássuk a hiénánál is gonoszabb vadállatot!

— **Halálozás.** Nagynyújtódi Csüdör Boldizsár 48-as h. tiszt Petrozsénynek volt egyik legrégibb polgára. Lupényben 78 éves korában f. hó 19-én meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Lupényi-nek. Nincsen az esetről biztos tudomásunk. A nagy iparvállalatok fenállása, fejlődése itt a Zsilvölgyben különösen is oly közérdeket képez, mely bizonyításra nem szorul. A vízhasználati jogra nézve az ide vonatkozó hatósági engedély a mérvadó, melynek

— Szerelmes vagyok . . .
— Tudom, vágott közbe Katalin.
— Nem tudom, hogy kibe . . . Azt hittem, a sűrű fogom szeretni Halmos tanárt és . . .

— És már nem szereted? Kérdő hirtelen Katalin s az örömtől csillogó szemekkel nézett unokanővérére.

— Nem szeretem már, fejezé be félbeszakított mondatát Vilma, aztán folytatta: Egy hét óta küzdök már magammal, meg láttam egy többször erre lovagló huszárkapitányt és megszeretem.

Tudom, hogy a tanár mindkettőnket szeret, téged talán jobban, mint engem, de mert nem mutatkoztál, átengedted a tért nekem, csak kérdezett mindig utánad. En le mondok róla, boldogítsd te, hisz tudom, hogy szereted . . .

— Honnan tudod? . . . Mondtam én vagy egyszer, hogy szeretem? . . .

— Nem mondtam, de észrevettem azt.
— Nos hát szeretem, jobban, mint gondold, de nem mondom mint te, míg ő nem nyilatkozik. Ő pedig nem fog nyilatkozni, mert rangkülöbség létezik közöttetek. — jegyezte meg Vilma.

— Fog nyilatkozni, én hiszem. Ő Vilma, mennyit szenvedtem míg téged boldognak láttalak, s nem volt kinek elpanaszoljam búmat, hanem magamba zárva némán hordozám a fájdalomakat. A szenvedés nehéz keresztje alatt görnyedeztem s kevés volt hiba, hogy a halastó mélyébe nem bocsájtóztam egy örökké csendes nyugalomra . . .

— Ő, te kedves, te áldott lelkű jó leány! . . .
Egymás nyakába borultak és sirtak mindketten.
Miért? . . . Talán a bizalom és szeretet visszatért, vagy

a szerelem magasztos érzése pengette meg érzékeny lelkük rezgő hurjait? . . .

Mind a kettő.

A felhők mögül a előbukanó hold ezüst sugara betévedett az ablak mellett ülőkhöz is, kiknek szelid, mélabús arcuk a szerelem éjjeli lovagjának láttára pillanatra felvidult s tekintetüket ráirányozták a holdra, mint egy megelevenedve látva ottan és megvalósulva édes ábrándjaikat. Aztán szemük sugarával szavakat írtak rá, hitték mint az arab regék hősei, hogy a kit szeretnek, az leolvashatja ezt.

Sokáig ültek szótlanul, egymás mellett, szemüket a holdra szegezve s midőn elváltak, megcsókolták egymást.

Nem haragudtak egymásra, nem voltak már többé vetélytársnők.

Halmos tanár naponként megjelent a kastélyban, s minthogy Vilmát nem láthatta, Katalinnal társalgott. Összehasonlította a két leányt Vilmát és Katalint s az utóbbit épp oly szépnek, kedvesnek találta, mint az előbbit.

Volt valami a leány egész lényében, modorában, mely őt szerfölött kedvessé, bájolóvá tette.

A hang lágy, fuvolaszerű varázsa, a szemek szelid, réveteg tekintete, a mélabús arcon előlő báj, mind előnyt látszott neki, más leány fölött biztosítani.

A tanár szemei csillogtak tudta, hogy szeret. Először azt hitte Vilmát szereti, pedig az csak az együtt-lét megszokásából eredt, s mert lángoló lelke szeretett, a közelében levő Vilmát ölelte, hogy szenvedélyét csillapítsa.

És most, most érzi csak miért vágyott e leányt látni; miért kérdezett annyit utána, most tudja, hogy őt Katalint szereti. Közel hajolt egészen a leányhoz, mélyen nézett szeliden csillogó szemébe, hol saját kép-mását kicsinyítve látta.

Nem birt ellentánni a bűbájnak, térdei meghajoltak, odarogyott a leány elébe s esdeklő szemével nézett rá. Akart beszélni, de nem tudott, csak nézte, nézte saját képmását, mely ott rezgett a szép szemek szelid fénytengerében.

Katalin nem birt uralkodni magán, önkénytelenül borult a férfi nyakába és halkán sugta fülébe:

— Szeressük egymást! . . .

— Igen, szeressünk! . . . sugta vissza a férfi.

Léptek nesze halat szott. A leány kibontakozott az ölelő karokból, a férfi visszaült helyére s kíváncsian néztek az érkező felé.

Vilma jött a huszárkapitánnyal, ki átölelve tartotta a leányt szép szemével olykor a fölébe nézett, melyben meglepődés, boldogság tükröződött vissza.

A mint megpillantották a kerti lugasban ülőket feléjük tartottak. Vilma kibontakozott a gyöngéden ölelő karokból. A két férfi bemutatkozott egymásnak csakhamar jó barátok lettek. Midőn a két férfi távozott utközből elhatározták, hogy szerencsét próbálnak s a társadalmi életben való állásukra hivatkozva, megkérik kedveseik kezét.

Őn, mindenestre megfogja nyetni Katalin kezét, mert ő vagyontalan árva s itten csak a báróné tartja, mint elhalt testvérének gyermekét, már csak azért is, mert Őn volt a megmentője mind a két leánynak.

Folyt. köv.

megadása előtt az érdekeltek netáni kifogásaik megtételére hirdményileg figyelmeztetve voltak. Ezt a kérdést tehát ezuttal nyilvánosan vitatni idő- és észszerűnek nem tartjuk. Ha a tényállást ismerjük s a sértett érdekek orvoslása más úton nem eszközöltnék, az esetre a közérdek parancsoló követelménye elől kitérni nem fogunk.

HIRDETÉSEK:

Ház eladás.

Aninosza község központján, főforgalmi helyén lévő egészen új, szilárd anyagból épített 10 évig házaómentes és bérlet útján ez időszert 200 koronát jövedelmező s üzlet vagy lakhelyiségül igen alkalmas, tehermentes

házamat

továbbá a mellette lévő 460 □-öl keret igen előnyös feltételek mellett szabadkézből eladom.

Venni szándékozókknak készséggel adok szó- vagy írásbeli felvilágosítást.

Simon Balázs.

Lupény, 1901. január hó.

Legolesőbb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza
BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. birodalmi sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítási érmeknek, valamint ezekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes árak a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálva és fémjelvezve. Megnemfelelő becserélve vagy kívánatra a pénz visszaszolgáltatta lesz; ennélfogva minden kockázata ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, jó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst panczél-lánczok cs. és kir. fémjelzéssel 30 cm, hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélyegyek is elfogadhatnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges be-
küldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

23—50

Új lisztkereskedés

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint a főtezárn **Grosz Hermann** féle üzlethelyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő fiok

Lisztkereskedést

nyitottam, hol állandóan friss és legkiválóbb minőségű lisztet, valamint mindennemű hüvelyes veteményeket tartok raktáron.

Főtörekvésem mindig oda lesz irányítva, hogy gyors és pontos kiszolgálás által, legjobb minőségű és mindig friss liszttekkel olcsó árak mellett a nagyérdemű közönség teljes megelégedését kiérdemeljem és maradtam becses próbarendelésük reményében.

Petrozsény, 1901. jan. hó.

kiváló tisztelettel

David Isidor.

Törzsüzlet Hátszeg, fioküzlet Petrozsény.

Naponta friss élesztő.

Hirdetmény.

A dévai főtéren, saját házamban és saját tulajdonomat képező, a Hollóhoz címzett realjogu gyógytáram, teljes gyógyraktárral, gyógytári laboratóriumokkal és minden hozzá tartozó raktár, pincze, padlás helyiségekkel, garzon vagy családi lakással 1901 április hó 1-jétől,

bérbe adom.

Bérleti feltételek nálam, vagy ügyvédemnél, Dr. Schulhof Zsigmond urnál Déván megtudhatók.

Steiner Ferencz,

nagykereskedő, a „Hollóhoz”
címzett realjogu gyógytár
tulajdonosa.

4—6

Déva, 1901. január 1.

Termény-, lisztüzlet és vegyeskereskedés.

Tiszteletteljesen tudomására hozom Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének, hogy a több mint egy évtized óta fenálló, **Steiner Vilmos-féle**

termény- és lisztüzletet

átvettem azt és a **vegyeskereskedést** Petrozsény főtezárn lévő **Steiner Vilmos-féle** házban az eddigi üzlethelyiségben folytatom s főtörekvésem leendő, hogy az itteni viszonyok között általános érzett szükséglet kielégítésére szolgáló ezen terményüzlet jó hírnevét ne csak fenartsam, hanem jutányos és jó árak kiszolgálásával fokozzam. Közvetlenül a termelőktől szerzem be s így nagyban és kicsinyben jutányosan szolgálhatom ki buza, rozs, tengeri, árpa, zab és mindennemű **aradi lisztáruimat**.

Ezen felül vegyeskereskedésemet is bátorodom a n. é. közönség kegyes pártfogásába a legmélyebb tisztelettel ajánlani.

Szüszer Bernát.

Petrozsényi piacon, csakis a főtezárn keresek egy nagyobb üzleti helyiséget megfelelő raktárak, pincze, padlás és lakással.

Ajánlatok hozzám intézendők.

Steiner Ferencz, nagykereskedő Déván.

4—6

Sándor József

építési vállalkozó

Petrozsény.

Elvállal bármily nemű építkezéseket, átalakításokat és bármely e szakba vágó munkálatok végzéseit, valamint tervezetek és költségvetések készítését a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel:

Sándor József

okl. közműves-mester.

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szővőgyár, KÉSMÁRK

elismert hírneves

Szepességi vászon

és

Damaszk áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

7—10

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!